

1/92

KA Minutläggare. "Plumsning" av minor pågår

KUSTARTILLERIETS KAMRATFÖRENING
GÖTEBORG

Redaktionen har ordet

Bäste läsare !

Vi lever i en krisartad värld just nu, inte minst här hemma. Om vi skall tala om kris här inom vår förening, så är det på intet sätt någon panik på det området. Möjligtvis är det svårigheter vi har att skaffa in yngre medlemmar till föreningen. Vi skall nu, under våren, göra en liten "drive" inom KA 4 för att försöka få en rekrytering av yngre anställda att gå med i vårt illustra sällskap. Det är vår förhoppning att föreningen föryngras en hel del. Medelåldern på de nuvarande "gubbarna" är rätt hög och det är önskvärt att så många som kan hjälper till att "värva" nya medlemmar.

I dag redovisar vår ordförande i sin egen spalt att det just nu inte är aktuellt med någon förändring i stort på MKV/KA 4. Tyvärr kan en del personalförändringar ske. I övrigt finns det några beredskapsminnen, roliga sidan m.m. Som bilaga finns också en ny utgåva av våra stadgar med alla ändringar införda. Dessutom sändes också den nya matrikeln med i kuvertet. Tidningen blir något tunnare än vanligt, beroende på att vi måste hålla oss inom ramen för en viss portokostnad.

Angenäm läsning önskar

Redaktörerna Gösta Andersson (ansv. utgivare), Sven Einarsson

Adress: KA-fyren, Redaktionen c/o Muséet, Box 5155, 421 05 VÄSTRA
FRÖLUNDA

FÖRENINGSNÅLEN, KLUBBMÄRKET OCH BLOMSTERFONDEN

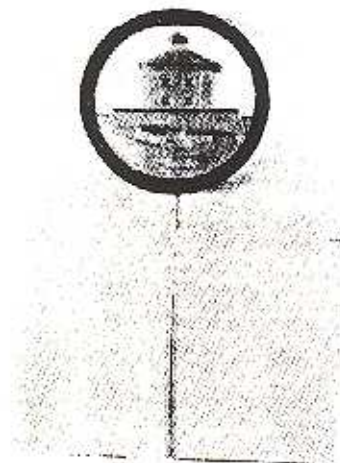
Föreningsnålen bör varje medlem ha fästad på sitt rockuppslag. Den är ett tecken på att Du tillhör en militär förening, där inga gradskillnader finns, en förening för det goda kamratskapet. Nålen kostar Kr 22:- samt porto Kr 2:80.

Klubbmärket att användas som
licklocksmärke på blazer m.m.
har rönt stor uppskattning.
Märket kostar Kr 40:- samt porto
Kr 2:80.

Blomsterfondens medel används
vid hedersbevisningar av olika
slag.

Beställningar och inbetalningar
kan göras direkt till skattmästaren *) eller på postgiro 45049-4.
Skilj därvid noggrant på de olika
posterna, t.ex. medlemsavgift,
blomsterfond, föreningsnål eller
klubbmärke.

*)F n Helmer Ternegren

Ordförandens spalt

Vad händer med KA 4 i dessa tider av regementsnedläggningar? Jo, eftersom jag gick i pension vid årsskiftet, därtill lockad av förmånliga pensionsvillkor, måste jag för att få svaret söka upp och intervjua tjänsteförordnade regementschefen övlt Lars Leffler. Han berättade för mig att den nyss lagda försvarspropositionen inte nämner något om KA 4. Vid mitt besök hos regementschefen har han just kommit från en information som CM personligen hållit för personalen vid MKV. Av denna information framgick att KA 4 kommer att finnas kvar såsom ett utbildningsregemente och kallas för Göteborgs KA-brigad. Utbildningen av amfibiebataljonen skall äga rum vid KA 4 som planerat. Det var alltså glädjande besked från CM.

Däremot var det bistra besked rörande ekonomin för MKV - liksom för alla övriga marina myndigheter. Åtstramningen av ekonomin kommer att kräva en förnyad översyn av organisationen och nya personalnedskärningar. Eftersom KA 4/Göteborgsbrigaden är det högst prioriterade förbandet vid MKV får man dock anta att nedskärningarna i första hand kommer att drabba övriga enheter, även om KA 4 också måste bli berört.

Det ser alltså ut som om vi skulle kunna fira regementets 50-årsjubileum den 15 augusti i år i glädjens tecken och med förhoppningar om en ljus framtid för vårt kära regemente.

Vårt årsmöte hålls i år redan den 8 april. Samling som vanligt i Bohussalen klockan 18.00. Upprop finns på annat ställe i tidningen. Jag hoppas på stort deltagande.

Jag ser också fram mot kamratföreningsträffen i Vaxholm i vår. Mer därom finns också på annan plats i tidningen.

En skön vår och en varm och behaglig sommar tillönskas alla medlemmar av en glad pensionär !

Jack Wibring

HALLÅ-spalten

Kassören tackar på förhand för alla inbetalningar som gjorts och som kommer att göras. Han ber dock om att Ni är noga med att avsändaren tydligt skriver namn och adress på talongen till inbetalningskortet. Inte minst viktigt är också att Du meddelar ändrad adress.

Einar Stigevall har passat på att fylla 70 år precis i julbestyren. Så här efteråt vill vi alla Dina kamrater hjärtligt gratulera en riktig kämpe !

Meningen är att vi från och med detta nummer skall redovisa alla medlemmar som fyller jämna år, d.v.s. 50, 60, 65, 70 o.s.v. vart femte år. Eftersom vi bara har två nummer av tidningen per år, så kommer vi att "ligga före" ända tills nästa nummer utsändes. Vi hoppas att detta skall fungera.

Medlemsmatrikeln hoppas vi skall bli klar så att vi kan sända ut denna med detta nummer. Vi har tagit med namn, adress och födelsedatum. Inga som helst titlar är angivna.

Gunnar Ernflykt har skrivit och tackat för priset (2 LP-skivor) i korsord 2/91. Samtidigt hälsar han till alla både kända och okända medlemmar. Vi hälsar tillbaka, Gunnar.

Jack Wibring gick i förtidspension den 1 december 1991. Han kvarstår dock som ordförande i kamratföreningen till den 1 oktober i år. Mera därom i nästa nummer av KA-fyren.

En ny utgåva av stadgarna medföljer detta nummer. Vederbörliga ändringar finns med, så nu är det lilla häftet "up to date".

En "drive" för att försöka värva nya medlemmar på KA 4 kommer att göras under våren. Både militär som civil personal kommer att bearbetas. Vi kommer att redovisa resultatet i höstnumret.

Vi efterlyser också alla gamla kompisar och arbetskamrater. Hör av Er någon gång ! Besök oss gärna på onsdagar, då finns vi i regel på muséet. Vi skulle glädjas oerhört om vi fick se och prata bort en stund med Er !

Nyutnämnd som pensionär

(saxat ur pensionärstidn. Veteranposten)

Tiden går fortare ju äldre Du blir. Hastigheten accelererar under hela Ditt liv. Barndomens långa sommar med sol och äventyr blir snart några snabba veckors paus från arbetet. Innan Du vet ordet av ska Du bli pensionär. Tillhöra ett folk som Du tänkt på så litet, om än alls, när livet ruskat om Dig och sparkat Dig vidare. Snart ska Du tillhöra dem som människor så lätt glömmes.

Inget ansvar längre

Dagens pensionär är inne. Du kan inte fatta det riktigt. Ditt arbete som Du skött och präglat med Din egen ordning och effektivitet, ska Du nu lämna ifrån Dig. En annan person ska ta över som inte tänker som Du. Kanske är han bättre, kanske är han sämre. Det kan kvitta Dig vilket. Ansvaret har Du inte längre. Men ändå !!

Avskedsceremonien

Du blir bjuden på tårta och får gåvor och massor av vackra ord. Inte anade Du att Du varit så bra. Tänk om alla vackra ord hade fördelats och injicerats litet då och då under Din kämpartid. Vilken arbetsglädje och styrka de orden skulle givit just då ! Nå, nu är Du pensionär och kliver av "tåget". Perrongen verkar öde och tom. Från tågfenstren viftas det och frågorna haglar. "Lyckliga Du som är helledig! Vad ska Du göra nu? Har Du någon hobby? Ska Du ut och resa? Hur ska Du få tiden att gå? Det är farligt att vara överksam, säger någon. Hör av Dig! Vi hörs. Vi hörs. Ring någon gång! Ring någon g!" "Tåget" rullar vidare iväg och armviftningarna tar snart slut. Nu är Du redan glömd.

En känsla av tomhet

Tystnaden kommer smygande som morgondimma över havet. Den omsluter den nyutexaminerade pensionären och får honom att känna kylan omkring sig. Nu gäller plötsligt andra regler. Det gäller att skaffa sig nya vanor som håller Dig igång. Tanken att Du kan göra nästan vad Du vill känns bra. Med raska steg går Du hem. Av gammal vana åter

Du snabbt. Allt Du gör går i den gamla vanliga effektiva stilen. Du ser på klockan. I tankarna är Du återigen på jobbet.

Nya värden

Plötsligt är det något som händer utanför Ditt fönster. En talgoxe sitter och pickar i sig fönsterkitt. Sicken en! Så fin han är! Gult och svart. Han rör sig snabbt och ivrigt. Snart är han borta. Om man skulle gå ut ett tag och se sig om i skog och mark? Ja, verkligen se alla vackra färger. Sedan kan man ju vila sig litet på det vackra överkastet som frugan virkade en gång. Man kan ju läsa i den där boken, som man aldrig hunnit med förut, gräva i trädgården, äta litet gott till middag och börja trivas med livet. Tankarna kommer och går. Bli en trivsam pensionär och ha det bra efter alla år av slit. Man har precis så roligt och trivsamt som man själv gör livet omkring sig. Tag vara på alla glädjeämnen, det finns ju så många! Du är fri, glöm bort det som varit. Se framåt, där har Du din framtid!

Hänt på KA 4

Under överste Gråbergs "regeringstid" någon gång på 60-talet tjänstgjorde en inkallad furir på Sjötransporten. Namnet har fallit mig ur minnet, men han lystrade till öknamnet "Porträttet". Han arbetade också som extra skeppare och passade vid behov telefonen i Sjötransporten. En dag ringde telefonen då han var ensam inne och en för "Porträttet" okänd stämman beställde en mängd sjötransporter ut i skärgården. "Porträttet" skrev i sitt anletes svett, men i avslutningen av samtalet avslöjades att det var en överfurir Åberg som behagade skämta med "Porträttet". Stämningen dem emellan blev en aning ansträngd och inte blev den bättre dagen efter då det änyo ringde i telefonen. Den gången var det överste Gråberg som behövde en transport till Galtö. (Obs! likheten i namnen Gråberg/Åberg). "Porträttet" skriker till: "Ånej, din jävel Du kan ju komma hit så skall Du få låna en flytväst och en paddel, så kan Du kajka ut själv till Galtö!"

Överste Gråberg som var en vänlig och förstående person, godtog "Porträttets" stammande förklaring och ursäkt.

Ett beredskapsminne

När jag sitter här i mitt kök, en kall vinterkväll och tittar på min fönsterbelysning, en gammal elektrifierad karbidlampa sen kriget så dyker ett beredskapsminne upp som jag här vill återge.

Jag ser tillbaka till en kall januaridag 1942 på en försvarsanläggning i Göteborgs yttre skärgård. Klockan var sju på morgonen och jag satt tillsammans med en del andra kamrater på mässen för att inmundiga det sedvanliga "surret", d.v.s. kaffet. Plötsligt får vi höra att brandalarmet satt igång på vår ö. Maskinisten Birger Karlsson (maskin-Kalle) rusade upp från sin stol då han förstod att det gällde allvar. Han var nämligen den person som "hade hand om" motorbrandsprutan. Han sprang iväg med stora kliv. Vi rusade ut på uppställningsplatsen och spanade var någonstans elden var lös. Vi såg att rök kom ut från en barack avsedd för 40 personer. Eftersom undertecknad av inneboende i denna barack och därtill hade allt vad jag ägde i denna världen inlåst i ett plåtskåp i ett av smårummen, satte jag högsta fart för att rädda vad som räddas kunde.

Birger och några mannar försökte få håll på isen, som fanns i grannskapet för att få vatten till brandsprutan. Under en längre tid hade temperaturen legat på mellan 20 - 25 grader minus, varför vattnet i den grunda viken var bottenfruset. Vi langade vattenspanner från en vak längre bort, men det förslog inte långt. Brandhärden blev större och större. Löjtnant Warfvinge, som genast var på platsen, hade fått för sig att det fanns gevärsammunition i baracken. Med hjältemodig blick skrek han: "Ös vatten på mig så ska jag hämta ammunitionen!" Samtidigt steg lågorna högt mot skyn. Som väl var så lyckades vi avstyra detta dumdristiga företag. Ingen ammunition hördes explodera.

Elden hade nu nått fram i närheten av det rum där jag hade mina prylar. Jag tog chansen och rusade in och vräkte ut mina två plåtskåp med mina ägodelar genom fönstret. Birgers skåp hann jag tyvärr inte med, elden slickade mig i baken, så jag kastade mig skyndsamt ut. "Det gör inget", sa Birger, "innehållet klarar sig säkert, det är ju plåtskåp". Döm om hans förvåning när branden var över och han öppnade sitt svartbrända skåp. I en askhög på golvet låg det bara några metallknappar från några uniformer. Brandorsaken var att någon ställt en brinnande karbidlampa under en säng med halmmadrass. Birger och hans mannar släckte snart elden då de fått håll på isen i en närbelägen vik. För att i fortsättningen eliminera risken att bli utan vatten till brandspru-

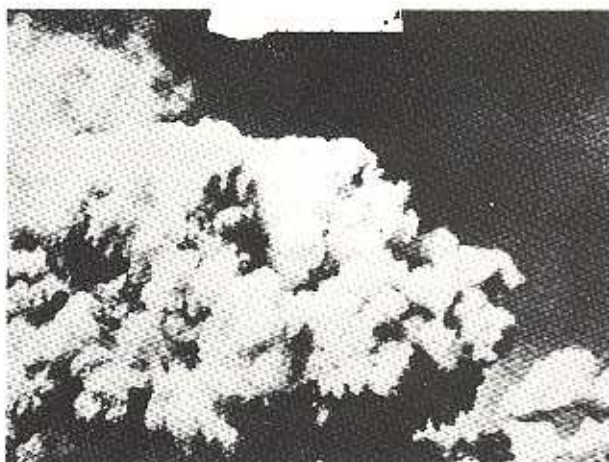
tan, beslöt löjtnant Warfvinge att han skulle spränga en grop i sjöbotten i den närbelägna havsviken. Han hade tillsammans med "Susa" Öström, den kände mindesarmören, bärgat ett slags sprängboj och denna anbringade de på havsbotten. Knallen var enorm, flera fönsterrutor trycktes in och dy och slam från havsbotten kastades långt upp på land. I varje fall fick Warfvinge en jättestor grop i havsbotten som snabbt vattenfylldes, men det var så dags, då elden för länge sedan var släckt.

Spärrchefen hade besvärligt att skaffa ny förläggning åt de c:a 40 man som helt hastigt blev hemlösa. Men det ordnades. Först litet provisoriskt, sedan permanent genom att en ny barack byggdes på platsen.

Olle Erixon

Stämningbild före branden

- och under branden

Krigsutbrottet 1939

Detacherad avd. i Göteborg

Mineringskolan på Fejan i Stockholms skär-
gård var avslutad och återställningsarbetet
pågick för fullt. Stormakterna hade problem,
spänningen steg för varje dag. På 7:e kompani-
et vid KA 1 fanns det bara tillgång till den
radio som dagkorpralen förfogade över. En
extra högtalare var kopplad till, ut i kompani-
korridoren. Eftersom jag fortfarande hade
kvar min tjänst som dagkorpral från Fejan, så
lyssnade jag så ofta jag kunde på vad som
skedde ute i världen. Nyheterna var mycket
knapphändiga. Ingen trodde att det skulle bli
krig. Förnuftet skulle segra till syvende och
sist. Att det inte blev så, vet ju var och en.

Den 27 augusti kom vår kompaniadjutant -
flaggjunkare G R Johansson - in till mig på
dagkorpralsrummet viftande med ett papper.
"Du skall i morgon bittida ingå i en kontigent
kustartillerister som skall utgöra en detache-
rad avdelning och tjänstgöra i Göteborg", sa
han. "Läget är kärvt, vi måste handla snabbt",
fortsatte flaggjunkaren. Avlämning av DK-
tjänsten skedde till annat underbefäl under
eftermiddagen och det lilla man hade var
snart nedpackat i den sjösäck som alla kustar-
tillerister fick ut på den tiden.

Tidigt på morgonen den 28 augusti avreste vi
från Oscar Fredriksborg med Vb 44 till Stock-
holm, därefter marsch genom stan bärande
våra sjösäckar på ryggen. Kontigenten bestod
av ca 40 man under befäl av dåvarande löjtnan-
ten Bengt Hedberg. Marschen gick till
Stockholms Central där vi embarkerade tåget
till Göteborg som avgick vid pass 09.00-tiden.
Vi ankom till Göteborgs Central omkring kl
18.00 (12 timmar). Där väntade speciell last-
spårvagn, som tog oss och våra grejor till Nya
Varvets Örlogsdepå. Vi anlände dit omkring
kl 19.00 och var då rätt mörbultade. En till-
fällig förläggning iordninggjordes. Vi fick
stoppa halm i madrassvaren och i kuddvaren
och efter kvällsmåltiden somnade vi in trots
att halmen stack oss litet här och var. På
morgonen den 29 augusti märktes tydligt att
viss aktivitet var på gång. Folk i uniform med
papper i händerna kom och gick. Eftersom jag
är barnfödd i Göteborg såg jag fram emot
denna kommandering med glädje. I Göteborg

hade jag många släktingar, som jag gärna ville
hälsa på. Inte trodde man - och många med
mig - att andra världskriget med förstärkt
försvarsberedskap var så nära förestående.

I kontigenten ingick fyra korpraler och åtta
vpl ur signal- och minavdelningen. Dessa skul-
le bemanna signalstationen och växelstationen
på Oscar II:s fort. Som chef för signalgubbar-
na var tidigare nämnd Bengt Hedberg. Kor-
pralerna hette Boström, Levan, jag själv samt
en som jag har glömt namnet på.

På f.m. den 29:e fick vi order att ge oss av till
Oscar II:s fort på Västerberget vid utfarten av
Göteborgs hamn. Detta fort hade inte varit i
bruk sedan 1926 då avrustningsskedet även
drabbade detta. Fortet - invigt 1902 - var i
början av seklet ett av Europas modernaste
med både tungt, medelsvårt och lätt artilleri.
Två 24 cm pansarbrytande M/04 i höjsänkla-
vettage, två 15 cm kanoner i tornlavettage,
samt fyra st 57 cm kanoner i kasematt.

När vi kom fram till fortet på förmiddagen
skulle portarna just öppnas. Tänk Er själva att
fortet varit helt stängt i 13 år! När de tunga
pansardörrarna öppnades flög ett 10-tal fladd-
ermöss ut och försvann till något annat, lugna-
re ställe. Vi var ca 30 personer som stod
utanför - både kustartillerister och civila - alla
skulle vi in i detta urberg med sina insprängda
gångar, logement och expeditioner. På Lokalit-
eterna fanns dock inga bemanningar. Längst
upp - på fortets tak - fanns signalstationen.
Denna skulle vi iordningställa och bemanna.
Eftersom alla telefonförbindelser måste ses
över fick vi detta som ett första uppdrag. I
sanning ett styvt arbete! Ingen linje fungera-
de! Den viktiga telefonförbindelsen med ma-
rindistriktet blev klar sent den 30 augusti och
förbindelsen öppnades. Då hade vi jobbat
dygnet runt.

På ett tidigt stadium hade vi fått order om att
våra pinaler, som vi hade på Nya Varvet skul-
le komma till fortet med lastbil. Så skedde
också och vår nya förläggning blev inne i
fortet där vi placerades i ett logement för 52
personer. Inga sängar utan det blev kojor att
ligga i. Vi minörer hade tidigare erfarenhet av
att ligga i kojor från mineringskolorna, så
detta berörde inte oss nämnvärt. Vårre var

det för de inkallade som senare strömmade in, de ramlade ofta ur kojerna och då kunde man få en och annan bula av det hårda betonggolvet.

När vi först inspekterade vår förläggning så blev vi verkligen förskräckta. Väggarna dröp av fukt, allt var vått och otäckt. En känsla av "död" kunde man inte komma ifrån. Vi satte in korgar med glödande kol för att torka upp, förnatten var varm men på efternatten frös vi som hundar. Det blev något bättre när inkallade landstormare fyllde upp logementet, men lukten av mögel och rutten halm känns i näsan än i denna dag. När logementet var fullt, så kunde någon falla ur sin koj och då blev det en sådan kedjereaktion att många hamnade på golvet. De landstormare som kom in var alla i 40 - 45-årsåldern. Vi tyckte att dessa var riktigt gamla uvar som blivit kommenderade till fortet. Dessa hade mestadels bevakningstjänst, vakt- och kökstjänst.

Genom en liten reseradio fick vi på morgonen den 1 september 1939 reda på att kriget var ett faktum. Tyskarna hade tidigt gått över gränsen till Polen och strider hade förkommit. Detta besked hade vi innerst inne väntat men inte trots vara möjligt. Vi tog beskedet med stor fattning. Informationer från våra chefer var knapphändiga. De hade säkert fullt upp själva och visste säkert inte mycket mer än vi. Vi jobbade oförtrutet vidare med våra uppdrag. Signalstationen bemannades och öppnades. Vi gick 1 + 2 i fyra vakter.

All permission var indragen. Att hälsa på sin släkt fick för mig anstå till längre fram. Ibland när vi hade frivakt kröp vi under taggtråden runt fortet och smög oss ned till den närbeläggna Långedrag's Restaurang, där vi inhandlade en middag till det facila priset av kronor 3:50 (inkl. öl och service). Vi var dock tvungna att ta ut middagsbrickan genom köksfönstret och kökstrappan blev vår matplats. På restaurangens framsida kunde man stöta på någon av högre befäl och den risken ville man undvika. Brottet är preskriberat för länge sedan.

Dagarna gick. Inget särskilt hände förrän omkring den 6 september då larm utlärades av marindistriktet. Två tyska jagare låg stilla

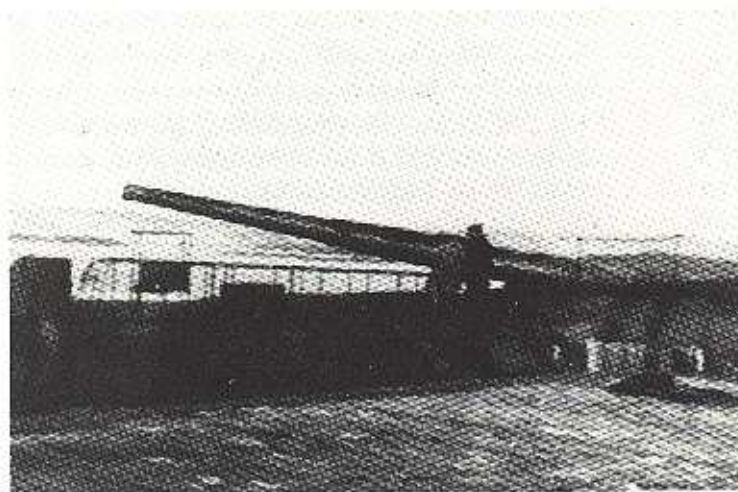
på 3-milsgränsen. Larmet föranledde en enorm aktivitet. Folk sprang om varandra, panikkänslan var inte långt borta! Iordningsställandet av kanonerna pågick som bäst och därför kunde dessa inte bemannas. Alla väntade på nästa drag från tyskarna. Vad göra? Blir vi beskjutna? Invasion? Frågorna haglade. Spänningen släppte när vi fick besked att jagarna stävade norrut. På den tiden fanns det inga befästningar i skärgården, endast Oscar II:s fort vid Göta Älvs utlopp.

Tjänsten gick monotont men plikttroget. Den 14 december inträffade dock nästa minnesdatum. Pansarskeppet Manligheten (MA), som då tillhörde Västkusten, hade varit ute på sin dagliga patrullering och hade haft övningar syd Vinga fyrplats. Just denna dag - en klarblå kylig vinterdag - hade jag tjänst på signalstationen. Den lilla reseradio var placerad på ett litet utrymme och som vanligt inställd på den vanliga nyhetskanalen. Av någon anledning skruvade jag på ratten till våglängdsinställningen och fick då in den våglängd som marindistriktet använde för klartext till sina underlydande enheter inom flottan. Jag hörde en darrande röst skrika: "MA till MDV, en olycka ombord, flera dödade, många skadade! Beställ ambulanser till Masthuggskajen! Vi forcerar in!" Vi såg MA passera Böttö och Geveskär i full fart (17 knop). Så småningom försvann MA inåt hamnen. Ambulanser hämtade döda och skadade. Fyra man omkom omedelbart och 13 skadades mer eller mindre svårt. Senare avled ytterligare två flottister av de skadade. Flera fick men för livet.

Orsaken till olyckan var att MA påträffat en boj med mystiskt utseende. I bojen fanns det en wire som halades in manuellt. I slutändan av wiren fanns det en sprängladdning. Denna exploderade när den kom över relingen. På MA:s fördäck fanns många flottister som hjälpte till för att hala in bojen. Vid explosionen träffades de oskyddade sjömännen av splitter och den direkta sprängverkan skadade dessa svårt. Bojen fick senare namnet "paravan" d.v.s. en torpedliknande anordning för minsvepning. Paravanan kan vara försedd med en s.k. sax för att kunna klippa av minornas förankringslinor eller, som i detta fall, sprängs linorna medelst en sprängladdning. Paravanan var troligen av tysk konstruktion. Olyckan var

den första inom försvaret under beredskapen. Iordningställandet av kanonpjäserna fortsatte både dag och natt. En dag skulle provskjutning verkställas. Meddelande hade utgått till alla privata villor i Långedrag att provskjutning skulle äga rum en viss dag och tid. Villaägarna rekommenderades att öppna sina fönster på vid gavel för att hindra tryckvågens oerhörda kraft att splittra fönsterglaset. Eftersom pjäserna inte varit i bruk under lång tid, så anbefalldes det rigorösa säkerhetsbestämmelser. Pjäsbemanningen skulle t.ex. sitta i skyddsrum och därifrån verkställa skjutningen. Den enda enhet som glömdes bort var signalstationen. Alltså var vi på s.k. "första parkett". Allt vad vi fick tag i stoppade vi in i örnen, för givetvis ville vi inte gå miste om denna tillställning. Inte tänkte vi på faran. Vi ville gärna se skotten försvinna bortanför horisonten. Alla fiender skulle sopas bort från jorden, ingen skulle invadera Göteborg! Trodde vi!

Första skottet från den ena 24 cm kanonen gjorde att vi snabbt hukade oss ned. Vilken smäll! Skottet försvann bortåt Känsö och enligt hörsägen fick vi reda på att det hamnat i strandkanten på just Känsö. När sedan det andra skottet gick från den andra kanonen hade vi stora förhoppningar på detta. Inte då!

24 cm pjäs M/04 i höjsänklavettage

Vi kunde tydligt följa kulbanan. Skottet hamnade intill Stockholmsskär, alldeles nedanför fortet. Troligen var laddningarna laddade med knallpulver, det såg inte bättre ut! När detta skottet brakade iväg trodde jag att signalstationen skulle hamna i Kortedala, tre mil norrut. De, som öppnat sina fönster i Långedrag klarade dessa. Istället ramlade alla tavlor ned. Det är kanske en smula överdrivet, men tryckvågen var enorm! De medelsvåra kanonerna fungerade utan anmärkning. För oss verkade dock dessa "bredsidor" som småfjuttar gentemot det svåra artilleriet. Dessa provskjutningar var de sista som avfyrades från Oscar II:s fort. Eftersom fortet därigenom förlorade sin uppgift att skydda Göteborg, beslutades från högre ort om fortets nedläggning. Kanonerna flyttades till andra av kustartilleriets försvarsanordningar och spär-rar.

Men då hade vi för länge sedan lämnat Oscar II:s fort. I januari 1940 drogs den detacherade avdelningen från KA 1 in och vi återbördades till vårt regemente KA 1 omkring den 20 januari 1940.

Min släkt fick jag tillfälle att i hög grad träffa när jag sedan kom till KA 4 i januari 1943.

G A

15 cm pjäs i tornlavettage

ROLIGA SIDAN

Det hände för ett antal år sedan. Furirerna på ett norrlandsregemente var nästan utan undantag hjärtligt avskydda av bassarna. Vid ett tillfälle stod två furirer och pratade, när en liten hund kom fram och pinkade på den ena furirens ben. Furiren stirrade på jycken och sa: "Hur farao kunde han veta att jag är furir?"

Manöver i Halland. En bonde kommer körande med sin traktor och ska över en liten bro. Han stoppas av en repgubbe: "Här kan Du inte köra över, bron är sprängd!" Bonden stiger ur sin traktor och tar sig en titt på bron. Han tycker att bron ser ut som den brukar göra. Bonden går fram till en annan repgubbe som sitter på en sten och röker. "Kan Du tala om för mig varför jag inte kan köra över bron?" frågar bonden. Repgubben svarar. "Nej, det kan jag tyvärr inte svara på, jag har varit död i drygt en timme!"

Det var under inkallelsernas år. En man som legat på Galtö i arton månader blev hemförlovad och kom hem till Trollhättan igen och blev intervjuad på järnvägsstationen. Det gällde ett radioprogram om vår beredskap. "Är det skönt att vara hemma igen?" frågade reportern. "Om det är!" sa bassen. "Vad är det första Du ska göra?" "Jag är gift, så det kan Du nog räkna ut själv" "Jag förstår," sa reportern. "Vad tänker Du göra sen då?" "Det har jag inte funderat ut ännu, men antagligen tar jag av mig ryggsäcken" sa den glade bassen.

Furirer är det nå't särskilt med. Det är dom enda som har fiender på båda sidor.

Den unge flottisten skrev hem till sin far: "Jag får inte berätta var vi befinner oss men igår sköt jag en polarbjörn." Några månader senare kom det ett nytt brev till fadern. "Tyvärr, pappa, får jag inte tala om var vi är någonstans, men igår dansade jag och hade jättekul med en hula-hulaflicka". Efter ytterligare en tid kom det tredje brevet. "Jag får fortfarande inte säga var vi är, men igår sa doktorn till mig att jag borde dansat med björnen och istället skjutit flickan"

På en gammaldags pissoar av den runda he-

derliga järntypen står en lång man och låter sitt vatten. Han har ryckningar i ögonen, spastiska sådana. In kommer en mycket kort man, ställer sig bredvid och börjar även han låta sitt vatten. Den lille står tyst och klipper med ögonen. Den länge observerar detta och ser i den lille en spastisk frände. "Ser att min herre också besväras av ryckningar i ögonen. Det är mycket besvärligt för oss som lider av detta". "Nej", säger den lille mannen, "jag har inga spastiska ryckningar eller så, det är bara det att det stänker så förbannat här nere".

"Och som avslutning skulle jag gärna vilja runda av med kaffe och en kaptenlöjtnant". Servitören älskvärt: "Vi har ingen kaptenlöjtnant, men i spritkassan har vi en lotta som mäter upp folkkonjak".

Hänt i busken

Rörliga 21-orna var ute på övningsmarsch och hade gått i ställning i närheten av sjön Lygnern. Bland signalisterna fanns en spjuver som orsakade oss en del besvär. En natt med flödande månsken oroades vår barack av kringströvande "fientliga" spanare och Karlsson (han hette så) hade enligt order fattat posto i slagskuggan av en stor enbuske, av vilka det fanns gott om runt bivacken. Lösen var denna natt "19". En hukande figur med geväret i färdigställning lösgjorde sig från skuggorna och gled ut i månskenet. Karlsson väste från sitt gömställe: "Halt!" "Lösen"! Figuren viskade "10" och Karlsson väste tillbaka "9" följt av "passera"! Tablå. Nåja, det var ju en av våra egna.

Också hänt i busken

Signalplutonen hade en egen motorcykelordonnans, som hette Stridh. Han var vårt allt i allo under transportsträckorna, som kunde bli långa och tröttsamma. Stridh var förlagd i signalisternas tält. Signalisten Pettersson var en dag befriad från tjänst p.g.a. ett präktigt skoskav, men för att ha något att göra beordrades han som eldpost i stället. Dåvarande löjtnant "Bullen" sökte ordonnansen och skrek alltså utanför Petterssons tält: "Stridh!" med resultat att han med skoskavet kom utfarande som en raket i bara strumplästen, med geväret i ena näven och am-gördeln i den andra och slängde sig i närmaste eldställning. "Bullens kommentarer okänd.

S.E.

UPPROP 1

Årsmöte avhålls onsdagen den 8 april kl 18.00 i Bohussalen. Lista över dagordningen erhålles vid mötet. Efter mötet gemensam middag på officersmässen. Anmälan senast den 1/4 per tel: 69 20 67 eller per tel: 69 27 28 på tjänstetid. **Möt upp !!**

UPPROP 2

Helgen 8-10 maj i år är vi inbjudna till våra kamrater i Vaxholm. Vi har tyvärr inte kunnat få ett fullständigt program från KA 1 före tidningen går i tryck. Följande kan vi dock meddela: Avresa från KA 4 den 8/5 kl 13.00. Rast för mat kommer att göras under vägen upp. Ber. ankomst till Oscar Fredriksborg omkr. kl 22.00. Ev. kvällsmåltid på militärrestaurangen. Övernattning. Frukost på MR lördag morgon. Därefter Vapenbrödernas program. Lunch. Program. På kvällen blir det festsupé med ev. dans. Övernattn. Frukost sönd. morgon. Avfärd från KA 1 ca kl 10.00. Rast för mat på hemvägen. Ber. ankomst KA 4 kl 21.00. P-plats för egna bilar finns på KA 4. **Kostnader:** Buss T&R gratis. Övernattn. och mat inkl. festsupé kr 300:-/person. Övr. kostnader för mat upp- och nerväg bestrides av var och en. Anmälan senast den 30/4 per tel: 69 20 67 under tjänstetid. **Välkomna till en trevlig fest och samvaro!!**

UPPROP 3

KA 4 FYLLER 50 ÅR I ÅR !!!

Den 15 augusti 1992 avhålls på KA 4 festlighet med anledning av regementets 50-åriga levnad. **Alla hälsas välkomna !!**

UPPROP 4

Känsödagen avhålls lördagen den 4 juli i år. Avresa från KA 4 hamn kl 09.15. Park. kan ske i hamnområdet. Vakten anvisar. Ber. återkomst kl 15.30. Lunch till självkostnadspris kan erhållas. Anmälan **före den 22 juni** per tel: 69 27 40 eller per tel: 29 05 46 under tjänstetid. **Efter den 22 juni** anmälan per tel: 69 20 00 (KA 4 växel). Begär därefter att få komma till Känsö. Vänligen uppge antal deltagare samt önskemål om lunch. **Välkomna !!**

IN MEMORIAN

Följande medlemmar har avlidit:

Leif Berglund, Göteborg

Bertil Aronsson, Göteborg

Vi lyser frid över deras minne !

Nya medlemmar

Martin Holmqvist, Göteborg

Eric Ljungqvist, Göteborg

Födelsedagar 1/1-30/9 1992

50 år

Hjert Svensson 28/1

Sigvard Oscarsson 25/2

Per Odenhall 23/6

60 år

Nils-Eric Björkered 28/2

Lars-Olof Karmteg 10/3

Jack Wibring 10/4

Jan Andersson 9/5

65 år

Harjis Burkards 27/2

Roland Kjellberg 11/4

Sven Robertsson 12/5

Rune Kaaling 10/6

Rune Nilsson 24/6

Eric Rydén 1/7

Helge Porsefeldt 6/7

Nils Kummel 18/7

Hjördis Mellgren 16/9

70 år

Majken Johansson 19/1

Yngve Gunström 22/3

Georg Wockatz 28/3

Bengt Silander 24/4

Anna-Britta Svensson 24/4

Lennart Lomfors 29/5

Axel Friman 2/8

Roland Falk 17/9

Birger Rundahl 30/9

75 år

Knut Hamilton 11/1

Roland Nyman 30/1

Eric Widell 30/1

Sven Jacobsson 10/2

Carl Pettersson 1/5

Bertil Dellming 5/5

Per Carleson 11/7

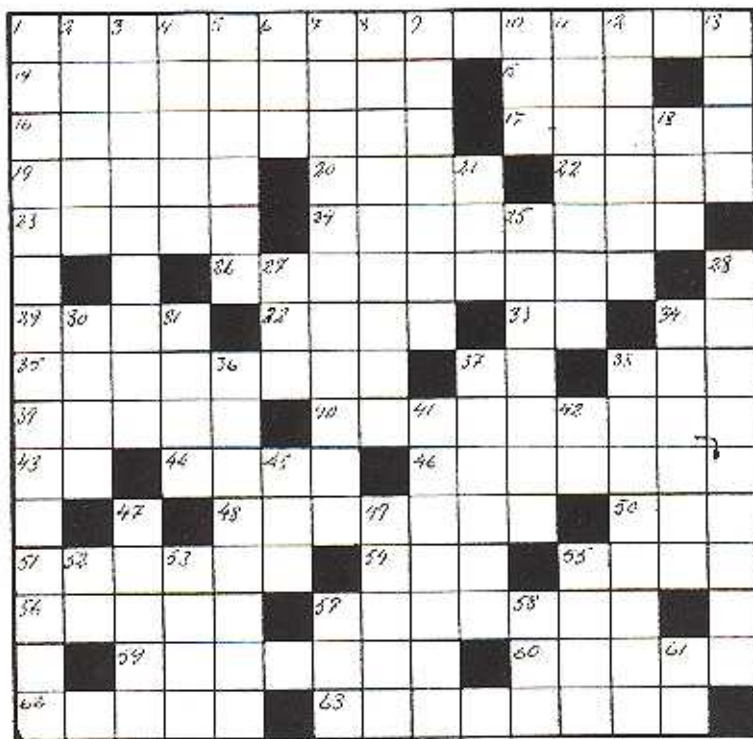
Carl-Axel Hallengren 4/8

Björn Engwall 24/9

80 år

Bo Risberg 26/8

Hjärtligt grattis alla jubilarer!!

Konstruktör
Sven Einarsson

Vågrätt:

1. Tråkiga och dyra visiter.
14. Finns militära enheter.
15. Rest.
16. Uppmanades att swinga på 40-talet.
17. Äldre åkdon.
19. Tillhör en i 6 lod.
20. Viloplats.
22. Solostycke
23. Ändrar sig.
24. Porstinsleran.
26. Spanskt landskap.
29. Utmärkta.
32. Bär små blå hår.
33. Serverar fika i förbifarten.
34. Börjar veckohelgen med.
35. Prydliga örngott.
37. Sankt.
38. Stråk
39. 60 våg i singularis, bestämd form.
40. Hamnar.
43. Krake.
44. Fröjd och gamman.
46. Stallbröderna.
48. Hon med asken.
50. Stordåd.
51. Hans priser är åtråvärda.
54. Tysk stad, känd för sin katedral.
55. Musical
56. Där finns kärnan.
57. Den speciella mc-tävlingen.
59. Sjö bakom bräcka.
60. Tänder på 39 våg.
62. Massera.
63. Nyttig

Lodrätt:

1. Max 1 minut i Göteborg.
2. Säregen.
3. Förnickades.
4. Idka.
5. Ett sätt att måla.
6. Han på 19 våg har sina rötter här.
7. Viktig förbindelseled.
8. Ge fritt utlopp åt en känsla.
9. Asiatisk huvudstad.
10. Pirog.
11. Används kanske vid bogsering.
12. Den luftiga gardenen.
13. Tjock, flytande avsöndring.
18. Kulturförrättning.
21. Ca 60 cm.
25. Finskt glasbruk.
27. Bank.
28. Skeppsfarter.
30. Nästan genomskinlig.
31. En klassisk stad.
34. Kan rån vara.
36. Försmädliga.
37. Kan det runt Carl Lidbom.
38. En av våra norror.
41. Snorvalp.
42. Kungligt monogram.
45. Dyrgripen.
47. Viljelöshet.
49. Sädesslag.
52. Onn.
53. Övningsstycke.
55. Verkar instängt i.
57. Åker.
58. Amerikansk general.
61. Silvertecken.

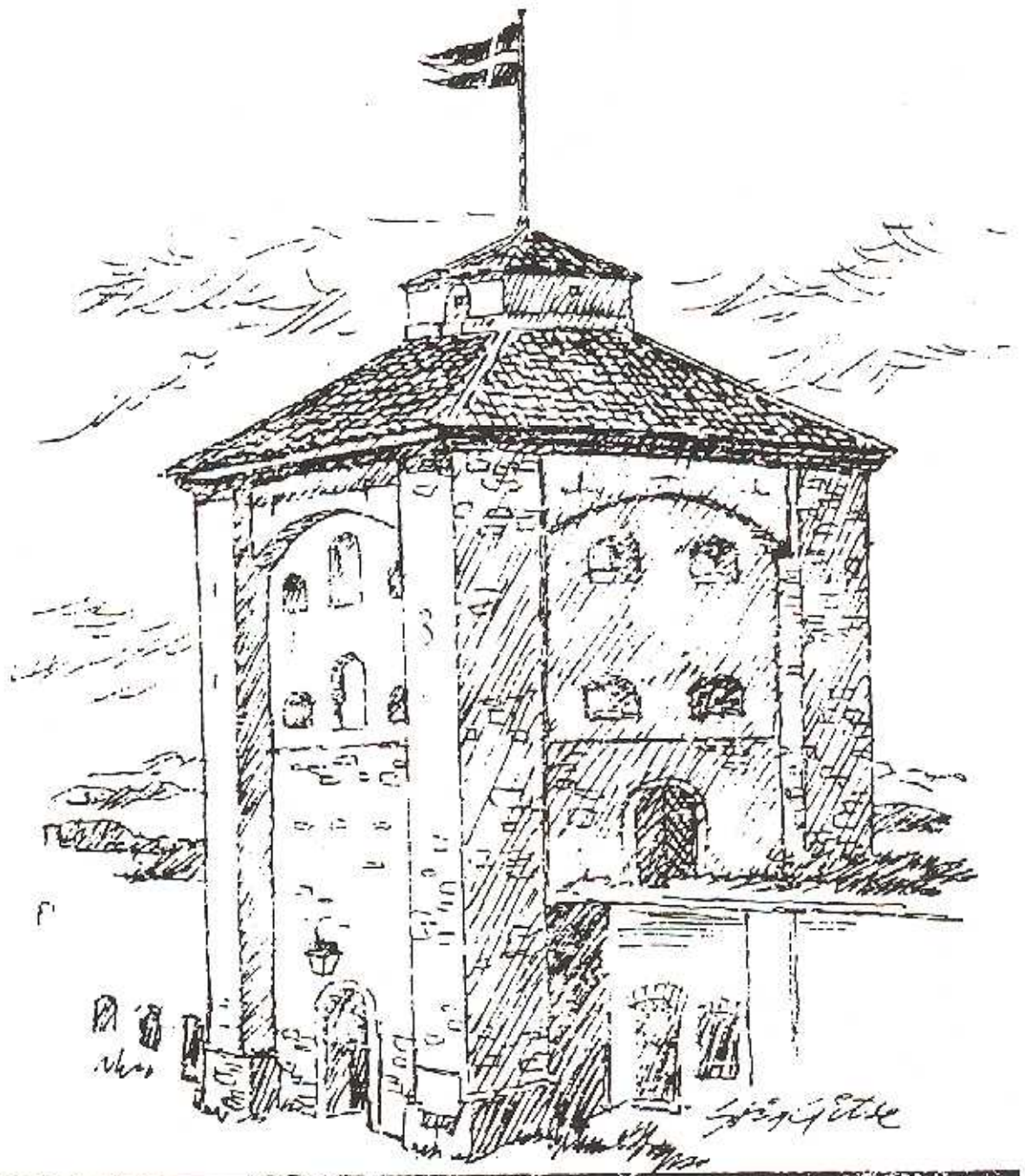
Lösningarna insändes senast den 30/4 1992 under redaktionens adress (se sid 2). Märk kuvertet "korsord". Priser utdelas till de tre först dragna rätta lösningarna.

Pristagare i korsord 2/92 var följande:

- 1:a pris: Gunnar Ernflyckt, Ljungskile
 2:a pris: Harry Hagelbrandt, Göteborg
 3:e pris: Leif Engius, Täby

Pristagarna har erhållit sina priser. Vi tackar alla som varit med i tävlingen för visat intresse.

Red.

KUSTARTILLERIETS KAMRATFÖRENING
GÖTEBORG